

СИЛЛАБУС

2025-2026 оқу жылының күзгі семестрі

«7М02220 - Этнология және антропология» білім беру бағдарламасы

Пәннің ID және атауы	Білім алушының өзіндік жұмысын (БӨЖ)	Кредиттер саны			Кредиттердің жалпы саны	Оқытушының жетекшілігімен білім алушының өзіндік жұмысы (ОБӨЖ)
		Дәрістер (Д)	Семинар сабақтар (СС)	Зерт. сабақтар (ЗС)		
96535 Қазақтардың отбасы мен некесінің тарихи антропологиясы	5	1,7	3,33		5	6
ПӘН ТУРАЛЫ АКАДЕМИЯЛЫҚ АҚПАРАТ						
Оқыту түрі	Циклы, компоненті	Дәріс түрлері	Семинар сабақтарының түрлері	Қорытынды бақылаудың түрі мен платформасы		
Оффлайн	БП. Таңдау компоненті	Проблемалық, аналитикалық, интерактивті	Пікірталас, сұрақтарға жауап беру, жобалар дайындау, эссе жазу			
Дәріскер (лер)	Қалыш Аманжол Боранбайұлы					
e-mail:	kalyshamanzhol@gmail.com					
Телефоны:	8 702 379 95 33					
ПӘННІҢ АКАДЕМИЯЛЫҚ ПРЕЗЕНТАЦИЯСЫ						
Пәннің мақсаты	Оқытудан күтілетін нәтижелер (ОН)*			ОН қол жеткізу индикаторлары (ЖИ)		
Қазақ халқының отбасы мен некесінің дамуының жалпы үрдістері мен модельдерін жүйелі түрде талдау, сапалық және сандық көрсеткіштерді ескере отырып, этникалық өзіндік ерекшеліктерін анықтау; сонымен қатар оқу үрдісінде тарихи, гендерлік, социологиялық, демографиялық және этнографиялық зерттеулер әдістерін меңгеру.	1. Қазақтардың отбасы және неке қатынастарының өзекті мәселелері заманауи ғылыми білім контексінде білу және түсіну			1.1 Қазақтардың отбасы мен некелердің басым болу беталысын, сондай-ақ, оларға әлеуметтік-экономикалық және этникалық факторлардың ықпал ету дәрежесін анықтайды.		
				1.2 Қарастырып отырған мәселенің көп қырлылығын меңгере отырып олардың ерекшеліктеріне анализ/талдау жасайды.		
	2. Отбасы мен неке құрылымындағы жалпы және ерекше орындарын сыни тұрғыдан талдау арқылы адамзат қоғамының әлемдік-тарихи дамуының жалпы парадигмасымен байланыстыру			2.1 Отбасының түрлі аспектілерін гуманитарлық білім жүйесіндегі және ғылыми зерттеу дамуындағы дағдыларын меңгереді.		
				2.2 Еліміздегі отбасының жалпы және аймақтық ерекшеліктерін салыстыра отырып, қажетті құжаттар мен материалдарды талдайды		
	3. Отбасының ең маңызды қызметтері мен әлеуметтік функцияларын қарастыру барысында аналитикалық және аксиологиялық талдау дағдыларын игеру			3.1 Отбасылық қарым-қатынастарының ерекшеліктерін салыстырып және ескере отырып, оларға қажетті талдау жасайды.		
				3.2 Отбасының маңызды әлеуметтік функцияларының дамуындағы дағдыларын меңгеру, талдау жасайды.		

	4. Қазақтардың некесінің мазмұны мен өзгерулерінің жалпыламалық, аймақтық және этникалық аспектілеріне объективтік баға беру; олардың үдерісі мен жүйесіндегі орны мен маңызын игеру	4.1 Дәстүрлі және қазіргі күнгі некеге байланысты өзіндік талдау жасау және қалыптасу процесін сипаттайды.
		4.2 Қазіргі кезеңдегі некелердің дәстүрлері, жаңашылдықтары мен өзгешіліктері жайында гуманитарлық саласындағы құнды материалдарды игереді.
	5. Заманауи некелердің, соның ішінде моноэтникалық және ұлт- аралас және т.б. негізгі нысандарын қарастырып сыни тұрғыда баға беру.	5.1 Қазақстанда және оның аймақтарында бір ұлттық және аралас некелердің этникалық құрылымы мен динамикасын есепке ала отырып, қазіргі күнгі толық сипаттамасын жасайды. 5.2 Тақырыпқа байланысты ғылыми зерттеулерді жүзеге асыруда қажетті зерттеу нәтижелерін синтездеу және өз ұстанымын әзірлейді.

Пререквизиттер	Қазақ халқының дәстүрлі дүниетанымы
Постреквизиттер	Көшпенді өркениет
Оқу ресурстары	Әдебиет: негізгі, қосымша. 1.Жаназарова З.Ж. Современная семья в Казахстане и ее проблемы. – Алматы: Қазақ университеті, 2004. – 257 с. 2.Калыш А.Б. Семья и брак в современном Казахстане. – Алматы: Арыс, 2013. – 464 с. 3.Калыш А.Б. Внутрисемейные конфликты и разводы в современном Казахстане. – Алматы: Арыс, 2013. – 160 с. 4.Калыш А.Б., Баудиярова К.Б., Исаева А.И. Проблемы устойчивости и конфликтности браков в Южном Казахстане. – Алматы: Қазақ университеті, 2016. – 160 с. 5.Калыш А.Б. Қазіргі Қазақстан: отбасы және ажырасу мәселелері. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. – 129 б. Зерттеушілік инфрақұрылымы «Археология, этнология және антропология» ғылыми-зерттеу орталығы – Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ, Археология, этнология және музеология кафедрасы, 4-5 кабинет; ҚР ҒжЖБ министрлігі Ғылым комитеті «Ш.Ш.Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты», 3 қабат. Мәліметтердің кәсіби ғылыми базасы 1. Мәліметтердің кәсіби ғылыми базасы 1.Интернет. 2.ПОЭК бөлімі. Интернет-ресурстар (3-5 кем емес) 1.http://elibrary.kaznu.kz/ru. 2. Неке (ерлі-зайыптылық) және отбасы туралы - "Әділет" АҚЖ 3. ҚР 2030 жылға дейінгі отбасылық және гендерлік саясат // https://opennews.kz/society/1040 Программалық қамтамасыздандырылуы (егер қажет болса)

Пәннің академиялық саясаты	Пәннің академиялық саясаты әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың Академиялық саясатымен және академиялық адалдық Саясатымен айкындалады. Құжаттар Univer ИЖ басты бетінде қолжетімді. Ғылым мен білімнің интеграциясы. Студенттердің, магистранттардың және докторанттардың ғылыми-зерттеу жұмысы – бұл оқу үдерісінің тереңдетілуі. Ол тікелей кафедраларда, зертханаларда, университеттің ғылыми және жобалау бөлімшелерінде, студенттік ғылыми-техникалық бірлестіктерінде ұйымдастырылады. Білім берудің барлық деңгейлеріндегі білім алушылардың өзіндік жұмысы заманауи ғылыми-зерттеу және ақпараттық технологияларды қолдана отырып, жаңа білім алу негізінде зерттеу дағдылары мен құзыреттіліктерін дамытуға бағытталған. Зерттеу университетінің оқытушысы ғылыми-зерттеу қызметінің нәтижелерін дәрістер мен семинарлық (практикалық) сабақтар, зертханалық сабақтар тақырыбында, сессияларда көрініс табатын және оқу сабақтары мен
-----------------------------------	---

тапсырмалар тақырыптарының өзектілігіне жауап беретін ОБӨЗ, БӨЗ тапсырмаларына біріктіреді.

Сабаққа қатысуы. Әр тапсырманың мерзімі пән мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына әкеледі.

Академиялық адалдық. Практикалық/зертханалық сабақтар, БӨЖ білім алушының дербестігін, сыни ойлауын, шығармашылығын дамытады. Плагиат, жалғандық, шпаргалка пайдалану, тапсырмаларды орындаудың барлық кезеңдерінде көшіруге жол берілмейді. Теориялық оқыту кезеңінде және емтихандарда академиялық адалдықты сақтау негізгі саясаттардан басқа «Қорытынды бақылауды жүргізу Ережелері», «Ағымдағы оқу жылының күзгі/көктемгі семестрінің қорытынды бақылауын жүргізуге арналған Нұсқаулықтары», «Білім алушылардың тестілік құжаттарының көшіріліп алынуын тексеру туралы Ережесі» тәрізді құжаттармен регламенттеледі.

Инклюзивті білім берудің негізгі принциптері. Университеттің білім беру ортасы гендерлік, нәсілдік/этникалық тегіне, діни сенімдеріне, әлеуметтік-экономикалық мәртебесіне, студенттің физикалық денсаулығына және т.б. қарамастан, оқытушы тарапынан барлық білім алушыларға және білім алушылардың бір-біріне әрқашан қолдау мен тең қарым-қатынас болатын қауіпсіз орын ретінде ойластырылған. Барлық адамдар құрдастары мен курстастарының қолдауы мен достығына мұқтаж. Барлық студенттер үшін жетістікке жету, мүмкін емес нәрселерден гөрі не істей алатындығы болып табылады. Өртүрлілік өмірдің барлық жақтарын күшейтеді.

Барлық білім алушылар, әсіресе мүмкіндігі шектеулі жандар, телефон/e-mail kalyshamanzhol@gmail.com

<https://us04web.zoom.us/j/76842750607?pwd=FgGUPhscCs7D3CzEj07WkZlIaiPChI.1>

кеңестік көмек ала алады.

МООС интеграциясы (massive openline course). МООС-тың пәнге интеграциялануы жағдайында барлық білім алушылар МООС-қа тіркелуі қажет. МООС модульдерінің өту мерзімі пәнді оқу кестесіне сәйкес қатаң сақталуы керек.

Назар салыңыз! Әр тапсырманың мерзімі пәннің мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген, сондай-ақ МООС-та көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына әкеледі.

БІЛІМ БЕРУ, БІЛІМ АЛУ ЖӘНЕ БАҒАЛАНУ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

Оқу жетістіктерін есептеудің баллдық-рейтингтік әріптік бағалау жүйесі				Бағалау әдістері	
Баға	Баллдардың сандық баламасы	% мәндегі баллдар	Дәстүрлі жүйедегі баға	Критериалды бағалау – айқын әзірленген критерийлер негізінде оқытудың нақты қол жеткізілген нәтижелерін оқытудан күтілетін нәтижелерімен ара салмақтық процесі. Формативті және жиынтық бағалауға негізделген. Формативті бағалау – күнделікті оқу қызметі барысында жүргізілетін бағалау түрі. Ағымдағы көрсеткіш болып табылады. Білім алушы мен оқытушы арасындағы жедел өзара байланысты қамтамасыз етеді. Білім алушының мүмкіндіктерін айқындауға, қиындықтарды анықтауға, ең жақсы нәтижелерге қол жеткізуге көмектесуге, оқытушының білім беру процесін уақтылы түзетуге мүмкіндік береді. Дәрістер, семинарлар, практикалық сабақтар (пікірталастар, викториналар, жарыссөздер, дөңгелек үстелдер, зертханалық жұмыстар және т.б.) кезінде тапсырмалардың орындалуы, аудиториядағы жұмыс белсенділігі бағаланады. Алынған білім мен құзыреттілік бағаланады. Жиынтық бағалау – пән бағдарламасына сәйкес бөлімді зерделеу аяқталғаннан кейін жүргізілетін бағалау түрі. БӨЖ орындаған кезде семестр ішінде 3-4 рет өткізіледі. Бұл оқытудан күтілетін нәтижелерін игеруді дескрипторлармен арақатынаста бағалау. Белгілі бір кезеңдегі пәнді меңгеру деңгейін анықтауға және тіркеуге мүмкіндік береді. Оқу нәтижелері бағаланады.	
A	4,0	95-100	Өте жақсы		
A-	3,67	90-94			
B+	3,33	85-89			
B	3,0	80-84	Қанағаттанарлық	Формативті және жиынтық бағалау	
B-	2,67	75-79		Дәрістердегі белсенділік	
C+	2,33	70-74		Практикалық сабақтарда жұмыс істеуі	38
C	2,0	65-69		Өзіндік жұмысы	22
C-	1,67	60-64		Жобалық және шығармашылық қызметі	

ЖИЫНТЫҚ БАҒАЛАУ РУБРИКАТОРЫ
ОҚУ НӘТИЖЕЛЕРІН БАҒАЛАУ КРИТЕРИЙЛЕРІ
«Қазақтардың отбасы мен некесінің тарихи антропологиясы» бойынша жазбаша тапсырмасы
(АБ 100%-дын-15%)

Критерий/ балл	ДЕСКРИПТОРЛАР				
	«Өте жақсы»	«Жақсы»	«Қанағаттанарлық	«Қанағаттанарлықсыз»	
	13-15 %	10-12 %	6-9%	3-5%	0-2%
Курстың теориясы мен тұжырымдамасын білу және түсіну	"Өте жақсы" деген баға қазіргі қазақтардың отбасы мен некесінің тарихи антропологиясы ерекшелігін саралап, аудиторияда өткен сабақты толық меңгеріп, терең ғылыми тұжырым жасап, үш сұрақтың толық жауап жазу.	"Жақсы" деген баға барлық жауап толық, материалды ұсынудың логикасы мен дәйектілігінде кәсіпкерлік жасалған. Жауапта стилистикалық қателіктердің болуы, терминдердің дұрыс қолданылмауы мүмкін.	"Қанағаттанарлық" деген баға билетте ұсынылған сұрақтардың толық емес жариялануын қамтитын жауап үшін қойылады, негізгі ерекшеліктерді, үстіртін дәлелдейді, материалды ұсынудың логикасы мен дәйектілігінің бұзылуына жол береді, сұрақтардың мазмұнын ашпайды.	Қойылған сұрақтарға дұрыс жауап жазбай, кәсіпкерлік дәлелдеу, дұрыс емес қорытынды жасау.	Негізгі ұғымдарды, теорияларды білмеу. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.
Таңдалған әдістеме мен технологияны нақты практикалық тапсырмаларға қолдану	Қазақтардың отбасы мен некесінің тарихи антропологиясына қатысты сұрақтарды толық орындау, қойылған сұрақтардың мазмұнын ашу, курстың практикалық мәселелерін шешу.	Оқу тапсырмасын ішінара орындау, курстың практикалық міндеттерін толық аша алмау, ғылыми тұжырымдарды дұрыс жеткізе алмау.	Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер беріледі. Практикалық ұсынымдар маңыздылау емес, мұқият талдауға негізделмеген және таяз. Дәлелдер үстіртін қолданылады.	Тапсырманы шешудің ұтымсыз әдісі қолданылған, сұрақтар жалпылама жазылған, зерттеулерді аз немесе мүлдем қолданбаған, нормадан асатын қателіктер мен кемшіліктер бар.	Сұрақпен жауаптың мазмұны сәйкес келмейді. Практикалық ұсынымдар мүлдем жоқ немесе өте төмен сапада. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.
Таңдалған әдістеменің ұсынылған практикалық тапсырмаға қолданылуын бағалау және талдау, алынған нәтиженің негіздемесі	Оқу тапсырмасын толық орындап, қойылған сұраққа жан-жақты, дәлелді жауап беру, курстың практикалық мәселелерін шешу. Қарастырып отырған пәнге байланысты терминдерді қолдану, ғылыми тұжырымдар жасау.	Тұжырымдамалық материалды пайдалануда 3-4 дәлсіздікке, жалпылау мен тұжырымдардағы кішігірім қателіктерге жол беріледі, бұл тапсырманың жалпы деңгейіне әсер етпейді.	Негізделген ғылыми ережелердің қолданылуы туралы тұжырымдар нақты емес және нәтижесіз, стилистикалық және грамматикалық қателіктер, сондай-ақ практикалық шешімнің нәтижелерін өңдеуде дәлсіздіктердің болуы.	Тапсырма өрескел қателіктермен орындалды, сұрақтарға жауаптар толық емес, тұжырымдамалық материалдар мен дәлелдер нашар пайдаланылған.	Тапсырма орындалмады, қойылған сұрақтарға жауаптар жоқ, талдау материалдары мен құралдары пайдаланылмады. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.